

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. április 23

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 33. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Fél évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, a Jancsó Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyilttér díja előre fizetendő.

Darányi székelyföldi segítő akeziója

Kézdivásárhely, április 22.

A székelyföld kiskgazdáin, ezeknek sok irányu panaszain van hivatva segíteni az a sok reménynyel kecségető akezió, mely Darányi miniszter novemberi székelyföldi látogatása nyomán azonnal megkezdődött, de a legfontosabb stádiumába valójában egy hét óta lépett s a miről most hirt adni van hivatva e cikkek.

Hogy a nyugati és magyar fajta szarvas marhákkal, jó tejelő, juhokkal, továbbá kitünőbb fajta szárnyasokkal s tojásokkal és vetőmagvakkal, burgonyával látja el a hozzá folyamodó községek lakóit: már ezek is élénk jelei annak, hogy a miniszter a székely kis gazdák közgazdasági helyzetén akar segíteni. De mindezeknél sokkal és jóval üdvösebb és áldásosabb a székely kiskgazdaságra: a jó legelők biztosítása, mint a legelők létesítése, mindazon helyeken, hol az arányosítás következtében ilyenek hiányában van a székelyföld s a mely körülmény lényegesen befolyik arra, hogy a székelyföld közgazdasági állapotán sikeresen lehessen segíteni, javítani, orvosolni.

Ugy vagyunk meggyőződve, hogy nagyon helyesen kezdi a miniszter a legelők megjavításán, illetve azok visszaadásán a székely kiskgazdák sorsának javítását, hogy miért, annak részletezése mindazok előtt fölösleges, a kik ismerik a székely kiskgazdák életviszonyait.

A négy vármegye gazdasági bizottságai, egyesületei szintén e ponton javasolták a gazdasági akezió megkezdését. Ezek jelölték ki előzetesen a székely kormánybiztossággal, hogy mely vármegyében, mely községekben szükséges a legelők javítás útján közhasználatban való visszaadása. És a miniszter hozzájárulván a megyei gazdasági bizottságok, egyesületek javaslataihoz, az állami kincstári uradalmak négy legjelesebb, legtekintélyesebb gazdasági intézőjét u. m. Hofer Andrást (Mezőhegyesről) Háromszék-megyébe, Szabó Károlyt (Alsószombat-falváról) Csikmegyébe, Marosi Pált (Mezőhegyesről) Marostordamegyébe és Ruisz Antalt (a miniszteriumból) Udvarhely-megyébe kiküldötte, hogy az illető megyék erdőgondnokaival s az illetékes községek megbízottaival helyszíni szemléket tartanak s azután a gazdasági egyesületek intézőivel s a vármegyék vezetőivel együttesen megállapítsák a kijelölt legelők megjavításának módjait.

A miniszteri megbízott szakférfiak f. hó 15-én mind a négy vármegyében megkezdették munkásságukat s most javában folyik a munka a legelők visszaadására nézve.

A miniszter az állam részéről jelentékeny anyagi áldozatokat hoz a legelőkért s most az illetékes községeken s birtokosságaikon van a sor, hogy a legelők javítására nézve a ciherek, bokrok kiirtása s a vízmosások megkötése tekintetében tett kötelezettségeik beváltásával hozzájáruljanak a legelők visszaállításához.

Ime, ez a Darányi miniszter segítő akeziójának mai örvendetes stádiuma.

Nem állítjuk, hogy ezzel már talpra lesz állítva a székely kis gazda; ez nem egy pár hónap munkája s nem egy-két intézkedés eredménye.

De, hogy ezek is hozzájárulnak a gazdasági nyomorúság enyhítéséhez s hogy helyes nyomon indult meg a dolog: azt annak is el kell ismernie, ki a legszűkebb színen látja a székelység közgazdasági állapotát.

Vajna Károly.

Mintalegelők, legelőjavítás a Székelyföldön.

Darányi miniszter székelyföldi segítőakeziója, múlt novemberi látogatás eredményeül örvendetes stádiumba kezd jutni. Nyugati és magyar fajta szarvas marhák, juhok, szárnyas állatok, tojások, vetőmagvak burgonyák stb.-nek a folyamodó székely községek lakói részére történt adományozásán, baromfitelepek létesítésén kívül mind a négy vármegyében a gazdasági egyesületek és bizottságok javaslataira sok közsében mintalegelőket szakkított ki a miniszter, azokat jelentékeny állami segítséggel megjavíttatja, vízmosásokat megkötetett s így visszaadja a közhasználatnak. E fontos dologgal foglalkozik mai vezércikkünk. Itt még megjegyezzük, hogy a kijelölt községek mintalegelőinek felülvizsgálása április 15-én megkezdődött, most van folyamatban.

Országgyűlés. Madarász József szombaton törvényjavaslatot terjesztett elő. Nádorválasztást és nemzetőrség felállítását óhajtja. Az ülés két névszerinti szavazással kezdődött, a melyek után a többség tudomásul vette Fejérváry báró honvédelmi miniszter két interpelláció válaszát a pécsi hadapród iskolában történtek tárgyában. Ivánka, Wittmann, Hoek a szélsőballal szavaztak, míg a néppárti Zichy János, Abaffy, Rakovszky és Szűllő válasz tudomásulvétele mellett adták le szavazatukat. Az indeminty javaslat folytatódó tárgyalására ma sor nem került. A szavazás után folytatták a körvények tárgyalását, melyek során ma Rubinek Gyula mondott beszédet a fedezetlen határidő-üzlet eltörlése mellett. Végül még Olay Lajos interpellált a fővárosi közigazgatás egy és más visszassága tárgyában s ezzel az ülés véget ért.

Csendőrkörületi parancsnokság Brassóban.

A törvényhozás tudvalevőleg három új körületi csendőrpáncsnokság felállítását határozta el. A

három új csendőrkörületi parancsnokság közül — mint értesülünk — a legelső Brassóban állítja fel. A szervezés és beosztás előkészületi munkáját már befejezték. Az első szervezési költségek részben fedezést nyernek 180 lovascsendőri állás megszüntetése után fennmaradt feleslegből. A brassói csendőrkörületi parancsnokság felállításával egyidejűleg a járási csendőrkörületi állásokat is szervezik. Ezen járási csendőrkörületi intézmény még ez év folyamán életbe fog lépni.

Tanárok kongresszusa Kézdivásárhelyt.

— Pál Antal gyulafehérvári főgymn. igazgató elnöki megnyitó beszéde, az erdélyi r. kath. státus középiskolai tanárainak kongresszusán. —

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Egyesületünk most van először azon szerencsés helyzetben, hogy a tiszteletreméltó helyen tarthatja meg közgyűlését.

Gyűléseztünk már a Hunyadiak hamvai mellett; gyűléseztünk a boldogságos Anya kegyelemhelyein, hol az ősök hazaszeretetének melegét és a vallásos ihletet szívtuk magunkba munkánk megtermékenyítőjéül; gyűléseztünk tanügyünk új szentélyeinek felavató ünnepi alkalmával Brassóban, Székelyudvarhelyt, hol státusunk nagy áldozatai buzdítottak újabb munkára, — de egy hely sem volt ránk nézve nevezetesebb, mint ez, a hol most vagyunk megkezdődő tanácskozásainkat. Ezt a nevezetességet pedig az adja meg, hogy éppen ez évben egészítették ki az intézetet nyolcz osztályúvá, s így már ez is mint teljes gymnasium végezheti nemes hivatását, — ha lehetséges még nagyobb lelkesedéssel, de mindenesetre fokozottabb mértékben, mint azt eddig a csonka intézetben tenni alkalmunk volt.

Mélyen tisztelt Kgy.! Ha minden új iskola, új erősség a nemzeti művelődés védelmére, erősítésére, nagy határainak kiterjesztésére, akkor minden katolikus iskola a kath. öntudat, a kath. hitélet nevelőháza, mely hitben megerősödve, erkölcsben megnevelve becsátja ki magából a hazaszeretet emlékjén nevelt nemzedékeket.

Ha ezt teljesíti, csak akkor oldja meg feladatát. Sőt hazafias kötelességét is csak akkor teljesítheti bármely iskola, ha mentől jobban beleviszi eljárásába a tiszta vallásos motívumokat s ha mentől jobban bele tudja oltani növendékei jellemébe a vallásos lélekéből táplálkozó erkölcsi vonásokat.

De nem szándékom Mt. Kgy.! e kérdés fejtegetésébe mélyebben becsátkozni. E pár szóval csak nagy általánosságban jelezni akartam itt e kath. többségű városban, nemzetünk ez őrhelyén is, azt az irányt, mely minket, az egyesület tagjait, vezet napi munkánkban iskolánk falai közt, s vezet akkor is, mikor közös összejöveteleink alkalmával teendőinkről tanácskozunk s megbeszéljük az közelebből megállapítani igyekszünk azon elveket, melyek alapján külön intézetekben egységesen fejleszthetjük ezt a kath. szellemet és szükséges öntudatot.

Mt. Kgy.! Ha magunk köré tekintünk, azt látjuk, hogy manapság mindenütt igen nagy gondnal foglalkoznak a tanítás ügyével, halljuk azon meggyőződés hangoztatását, hogy a tanítást reformálni módosítani kell, hogy megfeleljen azon várakozásoknak, s megvalósítsa azon reményeket, melyeket az élet tőle vár.

Innen van, hogy az egész művelt világban tanügyi reformokat sürgetnek és léptetnek életbe. De

Mt. Kgy. l mennyi még a teendők azon kívül, miket a tanügyi politika hivatalos körében szabályaival előír!

Nem a szabályon fordul meg a tanítás ügye, hanem a tanáron, annak az iskolában való minél tisztább munkáján, gyakorlatiasabb eljárásán. Keresik is e miatt pedagógusok és nem pedagógusok a tanítói eljárás legalkalmasabb formáit, a tanítás eredményesebb tételének módjait és eszközeit. Szellőztetik az osztályozás, a vizsgálatok, föl g az érettségi reformját. Némelyek a tanárképzés hiányain való orvoslással akarnak segíteni az ügyön; sokan a tudós-tanár képét rajzolgatják előnkbe az eredmény biztosítására, és csaknem valamennyien az ifjúság erkölcsi érzékének fejlesztésére és az érzékiség ellen keresnek orvosságot, ajánlanak számtalan, de alaposan hatót nem találnak, nem tudnak adni, mert nem ott keresik, a hol van.

Művészeti oktatással, s más tiszta emberi mozgató okokkal erkölcsöt javítani; az ifjúságnak élvezeti eszközökkel, színházzal, sokszor házi és iskolai olvasmányokkal csiklandozott érzékisége és kísérletei ellen eredményesen küzdeni nem lehet.

Mt. Kgy. l mai összefüggéseinkön mi is, az itt említett kérdések egyik-másikával akarunk foglalkozni, ami időt és sokoldalú megfontolást igényel, éppen ezért nem fogom szavaimmal a komoly tárgyalás idejét tovább lefoglalni, hanem munkánkra Isten áldását kérve a közgyűlést megnyitom.

Vármegyei ügyek

Háromszék vármegye alispánja folyó évi április hó 24-én délelőtt 9 órára hívta össze a törvényhatósági bizottság tagjait a tavaszi rendes közgyűlésre. A tanácskozás tárgyai között szerepelnek mint nagyobb fontossággal bíró ügyek, a következők:

A földmívelésügyi miniszter leirata a méntelep lakatanyá építése tárgyában.

Budapest székesfőváros felirata az állami tanítók fizetése tárgyában.

Pozsony felirata az egyesülési és gyülekezési jog rendezése tárgyában.

Mosonmegye felirata a Magyarország és Alsó-Ausztria közötti határ rendezése tárgyában.

Bars vármegye átirata egy magyar iskolahajó felszerelése tárgyában.

Pozsony vármegye felirata a magyar nyelvnek az üzleti élet terén leendő érvényesítése tárgyában.

A különböző bizottságok jelentései és a különféle alapok 1902. évi számadása.

A közgyűlést megelőzőleg április 22-én délelőtt 8 órára megyénk főispánja az állandó választmány tagjait előleges értekezletre hívta össze.

Egy kedves estélyről.

Leányok bálja a sétatér javára.

Kézdivásárhely, ápril 21.

Edes varázsu, felejthetetlen kedves órák, miért, hogy oly hamar letűntetek? Miért, hogy minden a mi étes, a mi jó, oly igen mulandó? Bizonyára ezzel a melabus felkiáltással távozott minden ifju halandó, a ki a mult szombati leánybálon részt vett a szerenéses volt.

Valóban, most, a midőn még fülembé zsongnak a Lujika édes, bájos zenéjű keringői, a vért pezsgésbe hozó csárdásai s elvonulnak lelki szemeim előtt a bájosabbnál bájosabb képek, melyeket e bál nyújtott, úgy tetszik nekem, mintha álom lett volna mindez! Egy búbajos, fényes álom!

Olyan nagyszámu szép közönséget, olyan derült jókedvet rég nem láttak a tavácsház ódon falai, mint ezen, a minden tekintetben fényesen sikerült leánybálon.

Az estély egy rövid, de igen élvezetes műsorral kezdődött. Az első pont melodráma volt, a melyben Kovács Ella k. a. szép, érzéssel előadott szavalaival, Welreiter Vilma k. a. művészies zongorakísérével aratott sok tapsot.

Azután Zakariás Erzsike monologja következett, a ki kedves, temperamentumos előadásával elragadta a közönséget. Sűrűn megtapsolták.

Harmadik pont a Benkő Irén zongorajátéka volt, a ki gyönyörű játékaival ritka művelzetet nyújtott ez estén is a közönségnek, a mely nagy óvációkban rótta le háláját a magyar népdalok egyik leghivatottabb előadójának.

Végül a műsor legérdekesebb pontja következett: „Az amazonok indulója.” 14 bájos ifju, szép leány, festői amazon jelmezben lejtette és énekelte e bájos indulót, harezias megjelenésükkel egy esapásra meghódítva a gyöngébb férfi szíveket. A közönség elragadtatással ujjazta meg a kedves darabot. Majd a műsor után tánc következett, mely a szó valódi értelmében kiválóan virradtig tartott.

Hogy mennyire magán viselte a leányos jellegét e mulatság, azt láthattuk abból, hogy még a négyeseket is leányok rendezték és pedig oly szép sikerrel, hogy még a 6-ik figuránál sem bomlott meg a jó rend. (Hála és elismerés illesse azért a

derék sugót, a „sétatéri igazgató” urat, a ki a kulisszák mögül dirigálta a négyesrendezést.)

És mindezek után kérdem Önöket, hogy ez a szép siker nem fényes bizonyosága-e annak, hogy mi leányok, mint bálrendező bizottság, hatalmas tényezőivé le tünk a társadalomnak! Sőt mondhatnám hogy az erősebb nemmel szemben most már félelmes konkurrens a bálrendezésben!

Azért e szép siker szolgáljon jövőre nézve intő példának minden férfi nemem levő lénynek, a ki elég merész volna még ezután is azt állítani, hogy gyöngék vagyunk. Csak előre! En garde!

—s— a.

Irodalom, zene, művészet.

„Márceziusi Tarogató Nóta” czimmel, osdoli Zsögön Zoltánnak, lapunk buzgó munkatársának egy csinos dalára, igen sikerült zenedarab jelent meg Major J. Gyula, ismert jeles zeneszerzőtől, Budapesten, Méry Béla András-utí zene-műkereskedésében, zongorakíséréssel, férfikar tarogatóval vagy hegedűkíséréssel, nőikar tarogatóval vagy hegedűkíséréssel, vegyeskarra tarogatóval vagy hegedűkíséréssel. A szöveget tárczarovatunkban közöljük. Ára 1 Kor. 50 fillér. Ajánljuk olvasóink figyelmébe

NAPI HIREK.

— Személyi hir. Dr. Elischer József, a nagyszebeni tankerület főigazgatója f. hó 21-én az esti vonattal Kézdivásárhelyre érkezett a róm. kath. főgymnasium meglátogatása czéljából. Itt léte alatt állandóan a minorita rendház vendége lesz.

— A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Weisz Berthold országgyűlési képviselőnek, a ki a miklósvári járás szegénysorsu tanulói felruházására évenként 4000 koronát áldoz, s ujabban ismét 2000 koronát adományozott, köszönetét nyilvánította.

— Helyben hagyott ítélet. K. Boez József kézdivásárhelyi rendőrkapitány ellen folyamatban levő ügyekben a marosvásárhelyi kir. ítélőtábla, mint másodfoku hatóság helyben hagyta a kézdivásárhelyi kir. törvényszék felmentő ítéletét. A büntető-bírósnál ekként lejárva az ügy, végre az iratok hivatalból áttétetnek a közigazgatási hatósághoz a fegyelmi végzés meghozatala végett.

T Á R C Z A.

Márceziusi Tarogató Nóta.

Véres az ég s alkonyi szél fújja a pusztát ágat...
Könybe fűrsz, árva sereg, a te szegény hazádat.
Bus zeneszó, tarogató adjon erőt magyarnak,
Hogy ne legyen sohse, mit az ellenei akarnak.

Menydrög és hajnali szél rázza a lombos ágat...
„Itt az idő, tedd szabadá, büszke sereg, hazádat.”
Tarogató, harsonaszó adja hírül magyarnak:
Nem leszen az sohse, mit az ellenei akarnak!

Zsögön Zoltán.

Magyar Remekírók.

A „Franklin-Társulat” e korszakos vállalatából megjelent a harmadik sorozat. Ma már, midőn a „Magyar Remekírók” diszes és becses kötetének ezrei, sőt tízezei forognak az országban, fölőseges lenne ennek a klasszikus gyűjteménynek akár a kulturhistóriai, akár a nemzeti fontosságát hajtogatni. Lassan-lassan, a mint a kötetek egymásra gyűlnek, a magyar irodalom kodifikálása lesz ez a gyűjtemény. Egymás mellé sorakoznak a könyves polczokon a magyar nemzet nagy szellemi alkotásai s mire mind az ötvenöt kötet megjelenik, — nem lesz mit irigyelelnünk a nyugati nemzetektől: a mi Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

irodalmunknak is vannak oly gyöngyei, a minőkkel más nemzetek nem kérkedhetnek. A „Magyar Remekírók” első két sorozatának tíz kötetében ugyanis Arany János, Csiky, Garay, Kossuth Lajos, Reviczky, Szigligeti és Tompa műveit kaptuk, vagy teljesen, vagy részben: a most szétküldött új sorozatban pedig Vörösmarty harmadik kötetén kívül Czuczor, Kazinczy, Kölcsey és Vajda egy-egy kötetét találjuk.

A magyar szellemi élet pangása, nemzetünk fásult közömbössége soha sem volt szembetűnőbb, mint a Kazinczy föllépésének idejében. A hazafias írói törekvéseknek szárnyát szegte a cenzúra és szellemi életünknek néhány szörvénys nyilatkozása is inkább csak a végvonaglás tusájáról lebbentette föl a fátyolt... Egyedül Kazinczy nem csüggedt: — a mult dicsőségének sirján a föltámadás lehetőségét hirdette, — s e hitének apostolaként, szinte egymaga vállalkozott a gigászi földatra, hogy a tetszhalott magyarba új életet önt, a fásult szívekbe pezsgő vért ereszt és fölrázza dermedtségéből az alvó társadalmat.

Ő volt az irodalom és a közélet Széchényije: — a nemzetébresztő legnagyobb magyar abba a földbe vetette el politikai reformjainak magvait, a melyen a Kazinczy tolla szántott barázdákat.

Az az egy kötet, a melyet Váczy János, Kazinczy leghivatottabb kritikus válogatott össze a nagy agitátor munkáiból, egész képét adja irodalmi ujjászületesünk és buzgó apostolának és munkásának. A mi eredeti versben írt, azt mind fölvetette a kötetbe; eredeti prózai dolgozatai közül pedig a legfontosabbat, a Pályám emlékezetét. Egy egész

könyvet töltönek meg dalai és ódái, kettőt a Tóvissek és virágok, egyet egyet az Epigrammák, a Vegyesek és az Epistolák: s e hat könyv után következik a Pályám emlékezetének négy könyve. Megelőzi pedig Kazinczy írásait a Váczy János dr. Bevezetése, mely rövid, de annál tömörebb és igazságos kritikával méri a széphalmi mester nagy érdemeit.

Kölcsey Ferenc, a nyelvújítás mesterének legtehetségesebb tanítványa, — „voltaképpen több író foglalt magában”, — a hogy Greggus jellemzően mondja róla. Angyal Dávid, a ki a „Magyar Remekírók” sorába fölvetett Kölcsey-kötet elé alaposan és kimerítő kritikát bevezetést írt, igen nagy szeretettel foglalkozik e sok oldalú költővel. A hymnus írója erős, élénken fürkésző, bátor elme volt, igazi hőse a meggyőződésnek, de mélyre ható s élesen boncoló logikája mellett van benne lírai érzés, költői fogékonyság és szubjektív színezés is.

A husz ives, tartalmas kötetben meg vannak Kölcsey összes versei, melyek közül több nem az irodalomtörténet csupán, hanem az egész nemzeté is. Prózai munkái közül a legjellegesebbeket válogatta ki Angyal Dávid: — a Berzsenyi Dániel verseiről írt kritikáját, emlékbeszédjét ugyancsak Berzsenyi Dániel fölött, a gyönyörű Parainesist, melyet mindnyájan olvastunk és tanultunk az iskolában, s a melynél szebb oktatást, legalább magyar nyelven, ma sem ismerünk.

Czuczor Gergely, a hazafias érzésű beneczés költői munkáit Zoltány Irén rendezte sajtó alá s ugyancsak ő írta meg kiváló rendtársának az életrajzát is. A sokat szenvedett, testestől-lelkestől ma-

— **Házasság.** Csikszentmártoni Bochkor Mihály kir. ítélőtáblai bíró és neje székelyfalvi Szentmiklósy Teréz örömmel tudatják leányuknak Gábrillának Oláh-ivánfalvi Eperjesy István körösbányai járási szolgabíróval f. évi április hó 25-én d. u. 4 órakor leendő egybekelését. Oláh-ivánfalvi özvegy Eperjesy Domokosné szül. fehérvizi Bágya Róza örömmel tudatja fiának Istvánnak csikszentmártoni Bochkor Gábrillával f. évi április hó 25-én d. u. 4 órakor Kolozsvárt leendő egybekelését.

— **Hímzési tanfolyam Kézdivásárhelyen.** A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő-intézet női iskolájában folyó év május 1-vel hímzési tanfolyamot nyitottak. A kik a legújabb géphímzés különböző ágazatait megtanulni óhajtják, jelentkezzenek jelzett napig az intézet igazgatóságánál, hol megtekinthetők azon munkák is, melyet a géphímzéssel elő lehet állítani. A tanfolyam 6 hétig tart. Tandíj az egész kitanuláért 5 korona. Kézdivásárhely, 1903. április 21-én. Gróf Mikes Árminné int. elnök. Nagy Károly, igazgató.

— **Eljegyzés.** Vajda Zoltán székelyudvarhelyi kir. törvénytörvényes s. telekkönyvvezető eljegyezte Müller Klárikát, Müller Károly székelyudvarhelyi vendéglős leányát.

— **Hírlap-árverés.** A kézdivásárhelyi kaszinó választmánya elhatározta, hogy a kiolvasott politikai napilapokat árverés útján értékesíti. A vevő a lapot megérkezése után egy nap múlva viheti el a kaszinóból. Az árverés folyó hó 26-án, vasárnap délután 1/2 3 órakor lesz. Felhívjuk a kaszinó tagjai figyelmét a kaszinóban kifüggesztett árverési hirdetmény és feltételekre. — Megemlítjük, hogy az árverésre írásbeli ajánlat is küldhető Zajzon Sándor kaszinó-gazda, vagy Diénes Ödön kaszinó-jegyző kezéhez.

— **Halálozás.** Kora ifjúságban özvegyen maradt édes anyjának egyetlen öröme, mely bánatában egyetlen vigasztalója volt a kis Ádám Ilonka. Két hét előtt súlyos betegség nehezedett rá s hiába volt minden földi segítség: az ártatlan alig 2 éves leányka f. hó 16-án az angyalok honába költözött, örökké fájó, soha el nem múló emléket hagyva hátra csupán édes anyjának: özv. Ádám Ferenczné sz. Zöld Reginának, Zöld Ferencz kézdivásárhelyi főgymnasiunai tanár testvérhugának s nagytatyjának: id. Zöld Ferencz kir. adótárnoknak. A fészbimbó korában elhunyt kis gyermeket április 18-án délután helyezték nyugalomra Csiksomlyón. Álma legyen édes.

— **Az alkoholizmus ellen.** Wlassics Gyula miniszter legközelebb nevezetes rendeletet adott ki, melyben utasítja mindenfokú iskolának igazgatóit,

hogy az olvasókönyv, az egészségtan, az embertan, a tanítóképző-intézetekben pedig a neveléstan tanítása fonalán világossá tegyék fel, oktassák ki a tanulóifjúságot az alkoholizmusnak az emberi szervezetre gyakorolt gyilkos hatásáról. A miniszter egyidejűleg figyelmezteti a tankönyvírókat, hogy a rendelet kibocsátása után megjelenő iskolai olvasókönyvet, egészségtant, embertant és neveléstant iskolai használatra engedélyezni nem fog, ha az alkoholizmus ellen való foglalkozást egy-egy olvasmánnyal szolgálni nem fogják, vagy az alkoholizmus káros voltát erkölcsi, anyagi, egészségügyi és közgazdasági tekintetben, a növendékek szellemi fejlettségének fokához mérten és az illető osztály tantervéhez alkalmazkodva, kellőképpen meg nem világítják. A rendelet egyaránt szól a fiú és a leányiskolákról.

— **Építkezések.** A tavaszi idő beálltával Kézdivásárhelyen is megkezdődtek az építkezések. A főtéren Bándy István kereskedő és társ. pénztári igazgató a régi Kovács Áron-féle s a Páljános-féle földszintes lakóházakat az u. n. veresbólt mellett, megvásárolván és lebontatván, helyükbe egy modern szép, emeletes palotát építtet, az alapozási munkálatok itt már javában folynak; ennek s a Janosó-gyógyszertárnak szomszédságában Dobó Lajos kereskedő építteti újra emeletes házat; míg az újonnan, a jelenlegi Báthori-utczában, az áll. el. iskolák közelében Zajzon Sándor polgári iskolai tanár építtet esinos földszintes házat. A vasut-utczában pedig a „Stephanie-menedékház” fog nem-sokára díszes új hajlékot kapni.

— **Iparosaink állami munkái.** A honvédelmi miniszter a kézdivásárhelyi lábbeli készítő iparosokból alakult alkalmi szövetkezetnek az általuk készített 888 pár bakkanes és 1090 pár könnyű cipő árát fejében 1841 koronát utalt ki a kézdivásárhelyi m. kir. adóhivatalnál. Ez a szép összeg eléggé illusztrálja, hogy mily érdemes szövetkezni és a közös vállalkozásban értékesíteni. A székely iparosok eddig az idén 30,500 koronát kaptak honvédségi lábbelikért.

— **Vesztett eb garázdálkodása.** A napokban egy vestett eb kószálta be Lámhény és Nyujtód községeket s számos útjában találgatgyént megmárt. Egy kis fiút nyakánál fogva tépott le a földre s a közlés szerint 10–12 egyént harapott meg többé-kévesbbé. Több udvarban a kutyákat is megmarta s most nagy rettegésben van a lakosság e miatt. A megsebzett egyéneknek gyógykezelésére intézkedtek s az ebekre 40 napi zárlatot rendelt el a hatóság.

— **A „mi pénztárunk”, az Országos Gaz-**

dasági Munkás- és Cselédségpénztár, a múlt évben véletlen baleset miatt elhalt Kocsics József, angyalosi öreg béres, hátramaradt két gyermekének a napokban küldte le a 400 K. haláleseti segélyt. E segély átadása az örökösöknek ünnepélyesen történt folyó hó 17-én. Az ünnepélyes átadásnál megjelent Kónya Miklós főszolgabíró is. A nagyszámban megjelent hallgatókhoz Inceze Manó intézett lelkes beszédet, megmagyarázván a segélypénztár nagy előnyét a gazdasággal foglalkozó népre nézve, részletesen előadva mind azt, mit a segélypénztárról tudni szükséges. A lelkesítő beszédnek, utasításnak eredménye lett, hogy nyomban 35-ön iratkoztak be a pénztárba s a jelentkezés folyton tart, annyira, hogy pár nap alatt meg kell alakítani a helyi bizottságot. Valóban annyira üdvös és előnyös e pénztár a gazdasággal foglalkozókra nézve, hogy valóságos bünt követ el maga és hozzátartozói iránt az, ki nem siet felvételni magát a segélypénztár kötelékébe.

— **Szegediek a Székelyföldön.** Az a lelkes, derék és valódi szorgalommal munkáló kis csapat mely „Székely-Társaság” czímen tömörült Szegeden, igen nagyfontosságu elhatározáson gondolkozik. Az a terv ugyanis, hogy a székelység állapotának intenzívebb tanulmányozása czéljából egy nagyobb, tervszerűen előkészített kirándulást rendeznek a Székelyföldre. A részlettervek elkészítéséért most a marosvásárhelyi Székely-Társasághoz fordultak, jelezvén, hogy ha megfelelő utiprogrammot sikerül összeállítani, akkor nagyszámu résztvevőre számíthatni, köztük igen előkelő és nagy tekintélyű férfiakra és nőkre, kiknek ha felkeltethetjük érdeklődését, ez igen üdvös hatásu lenne a székely ügyek javulásáért illetőleg. A marosvásárhelyi társaság természetesen a legnagyobb készséggel fogja a kívánt tervet elkészíteni és alföldi lelkes testvéreknek megküldeni.

— **Iparkamarai gyűlés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1903. évi április hó 25-ikén (szombaton) délután 3 órakor, saját helyiségében teljes-ülést tart. A Targysorozatból a következőket emeljük ki. A nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur leírta az ipari munkáscsk jutalmazása tárgyában. Jelentés a Maros-Vásárhelyt rendezett cipész tanfolyamok ügyében. Jelentés a megvásárolni szándékolt iparmuzeum ügyében. (A központi bizottság véleményével.) A marosvásárhelyi Székely Társaság átirata a helybeli háztartási iskola támogatása ügyében. Ugyanezen társaság megkeresése egy Maros-Vásárhelyt létesítendő kereskedelmi iskola ügyében. Tóthfalusi Károly kézdivásárhelyi műasztalos kérése gépek adományozása tárgyában. (A központi bizottság véleményével.) Némethi Árpád kovásznai asztalos mester kérésére gépek adományozása tárgyában. (A központi bizottság véleményével.)

— **A hadarásról.** A beszédhibák között kétértelmű a leggyakoribb a hadarás, a melyről dr. Sáró Arthur a Jó Egészség folyóiratban a következőket írja: A hadarás oka abban van, hogy az illetők beszédszerveikkel nem tudják követni gondolataikat, sietnek azokat kifejezésre juttatni, beszédszervük nem lévén elég gyakorlott, azokkal nem tud lépést tartani. Többnyire gyermekeknél fordul elő, ritkábban felnőtteknél és különösen olyanoknál akiknek gondolkozásuk nem fegyelmezett. Ha a hadaró lassu beszédre vagy olvasásra kényszeríti magát, megszűnik hadarni. Tehát a leszoktatás módja is abban fog állani, hogy lassu, ütemszerű beszédhez és olvasáshoz szoktatjuk az illetőt. Ezenkívül ugyanazon légzési és szótagolási gyakorlatokat végeztetjük vele, mint ahogy azt a dadogás gyógyításánál megismertük. Ezáltal azt igyekezzünk elérni, hogy a hadaró beszédszervei felett megtanuljon uralkodni, e mellett folytonosan figyelmeztetjük őt, hogy mielőtt beszélné, rendezze gondolatait, legyen tisztában azzal, mit, hogyan akar mondani, ne türelmetlenkedjék. Ily módon rövid idő alatt leszoktatható a hadarás.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsintot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön eszáz. és kir. udvari magkereskedéséből Budapest és „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bálmulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére. (12—3.)

gyar Czuczorral, Petőfit kivéve, nincsen újabb költő, a ki „népszerűség” tekintetében vetekedhetne.

Ebben a kötetben együtt találjuk lyrai és vegyes költeményeit, jeles műfordításait népdalait, p. prikás verseit, rajzait, életképeit, népregeit balladait és legendáit, hőskölteményeit.

A Vörösmarty Mihály munkáinak végleges, teljes kirdásából, mely ebben a vállalatban jelenik meg, a harmadik kötetet kapjuk, a nagy költő drámai költeményeinek első felét. Megalkotásuk időrendjében következnek egymás után Salamon király, Hábador. A bujdosók és Csongor és Tünde, mely a magyar költői nyelv legszebb diadala. Általában megszokták csak a lírai és epikai költőt magasztalni Vörösmartyban; pedig filozófiai mélység, a gondolatok költői szépsége, a hasonlatok fonsége és merősége dolgában semmit sem írt Vörösmarty, a mi drámai költeményeinek fölötté állana. Valóságos Shakspeare-i forrongás nyilatkozik eszméiben, míg hibátlan, zengzetes sorain szintén meglátszik, hogy sokat tanult a brit szellem-óriástól.

Vajda János kisebb költeményei teszik a harmadik sorozat ötödik kötetét. A Petőfi utáni korszaknak kétségkívül legönállóbb, legtartalmasabb lírikusa. Mindenütt nagy erő, mely megindulás és viharos pathos emeli, — írja róla Endrődi Sándor, a ki a kötet elé nyomtatott lelkes Bevezetésben teljes igazságot szolgáltat a sokat bántott és félreismert, önmagával is meghasonlott költőnek.

E „kisebb költemények” sorában ott látjuk Vajda legjelesebb alkotásait, Első helyen vannak a Sirá-

mok, melyeket a Szerelem átka követ. Az eszmei tartalom révén szerves kapcsolatban van e dalokkal az a gyönyörű ciklus, melyet Gina emlékére írt a szerencsétlen költő. A Vegyes költemények közt, legjobban nyilatkozik Vajda sajátos, költői egyénisége. A Virasztók, a Luzitán dal, Tavasz felé, a Vaáli erdőben, Nyári les, Husz év múlva, Harminez év után, stb. című költeményei mindig a magyar líra legszebb alkotásai maradnak.

Ime, ezt és így adja a „Magyar Remekírók” harmadik sorozata: — a legnagyobb költők műveit, a legjelesebb kritikusok méltató bevezetésével. Nemzetünk nagy szellemeinek munkája, mely az egész nemzet kincsese öröke, nem is kerülhetett volna közre méltóbb és díszetere érdemesebb vállalat keretében. Külső kiállítás és belső tartalom a legszebb harmoniában párosulnak itten; a díszes betűk, a finom famentes papíros, a művészi kötés mind csak emeli ennek a kiadásnak az értékét, a mely minden esetre a legtekélyesebb azok közt, a miket klasszikusainkból birunk. Az egész gyűjtemény ötvenöt kötet lesz, mire elkészül és az összes ötvenöt kötet ára 220 korona, mely összeg azonban csekély havi részletekben is törleszthető. A „Magyar Remekírók”-at a Franklin-Társulat adja ki s a gyűjteményre mind a kiadó, mind az összes hazai könyvkereskedések elfogadnak megrendeléseket. Végül még megjegyezzük, hogy egy-egy kötet átlagos terjedelme 20—22 iv (320—350 lap), de a szükséghez mérten jóval több is lehet ennél.

Hirdetések.

Sz. 4569—901.

tlkvi.

HIRDETMÉNY.

Száraspatak község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX. t. cz., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cz. cikkének a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz.-ben szabályozott eljárása tlkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján ideértve e §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ban és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §. a) és az 1891. XVI. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §. alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják a végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1903. évi november hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte

után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvántartási jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-nak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVI. t. cz. 5. és 6. §-ban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. november hó 15. napjáig bezárólag a tlkvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vételre nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által nem különben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvántartási jogukat bármely irányban sértve érzik, ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a tlkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1903. november hó 15. napjáig bezárólag nyújtják be, mert meg nem hosszab-

bítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvántartási jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszeri másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a tlkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

Közdivásárhelyt, 1903. márczius 1.

Dr. Nagy,
kir. ívsz. albiró.

(94. 1—4.)

Árverezési hirdetmény.

Szentkatolna községnek Ozsdola község határában 7904/1., 7904/1. a), 7904/1. b) hrszám alatt fekvő kétág nevű 876 k. hold erdő területe a rajta levő és szakértőileg megállapított 10 217 m³ (tízezerkettőszáztizenhét m³) lucz és jegenye fenyő fatömeggel együtt esetleg külön-külön is Szentkatolna községhezánál (Három-

székmegye) 1903. évi május hó 11-én d. e. 10 órakor kezdődő írásbeli zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés útján el fog adatni.

Kikiáltási ár 876 k. hold terület után 2628 korona, 10217 m³ lucz és jegenye fenyő fatömeg után 5108 korona 50 fillér, összesen 7736 kor. 50 fillér (azaz hétézerhatszázharminchat korona 50 fillér.)

Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 (tíz) % át bántpénz gyanánt az árverezési biztos kezéhez letenni.

Írásbeli zárt ajánlatokhoz, melyek a szóbeli árverezés megkezdése előtt nyújtandók be, szintén fenti összegű bántpénz vagy ovadékképes papír mellékelendő. Utó ajánlatok nem fogadtatnak el.

Árverési és szerződési feltételek szentkatolna község előljáró ágánál és a bereczki m. kir. járási erdő-gondnokságnál — hol vevő bővebb felvilágosítást kaphat, bármikor megtekinthetők.

Szentkatolna, 1903. április 20-án.

Lengyel Károly,
k.-jegyző.

Györbíró Sándor,
k.-bíró.

(95. 1—1.)

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

MAGYAR FRANKLIN-Társulat kiadása

REMEKIRÓK

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

*Arany János Kísfaludy Károly
*Arany László Kísfaludy Sándor
Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
*Bajza József Kossuth Lajos
Berzsenyi Dániel Madách Imre
Csiky Gergely Miksa Kelemen
Csokonay V. M. Pázmány Péter
*Czuczor Gergely Petőfi Sándor
Deák Ferencz Reviczky Gyula
Eötvös József br. Széchenyi Ist. gr.
Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
*Garay János Teleki László gr.
Gyöngyössi I. *Tompai Mihály
Gvadányi József *Vajda János
Kármán József *Vörösmarty M.
Katona József Zrínyi Miklós
Kazinczy Ferencz műveit.
*Kemény Zsigmond

Népies lyra Nébdalladák
Kunoköltészet.

*A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenytgyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetes felüli a legbecse sebbet, mit a magyar szellem teremtett és hiátva van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállítása méltó a nemzeti műveltségéhez. Kötése pályanyertes,

művészi, erős angol vászonkötés; a papírja fementes, soha meg nem sárgul; betűi külön e célra készültek. A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelenik meg: minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezmény. képen az új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vastkos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételes árkban szállítatik, holott a kiadás bolti ára 30 korona; az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remekfordításaiban közli Shakspeare remekait a kiadás, névszerint Arany János Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy József, Arany László, Rákosi Jenő, György Vilmos áttűtetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeghez havi részletekben törleszhető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 K. a Remekírók előfizetőnek, ha a két mű együttesen rendelgetik meg.

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekírók

III. sorozata

is már megjelent és a következő köteteket tartalmazza:

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Zoltvány Irén.

Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Váczy János.

Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Angyal Dávid.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái III. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

(93. 1—P.)

I. SZOROZAT TARTALMA:

Arany János munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Csikó Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.
Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.
Tompai Mihály munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Lévy József.
Vörösmarty munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

II. SZOROZAT TARTALMA:

Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.